

DEZVOLTARE URBANĂ DURABILĂ INTEGRATĂ

POLITICA DE COEZIUNE 2014-2020

Noile norme și noua legislație care reglementează următoarea rundă de investiții din cadrul politicii de coeziune pentru perioada 2014-2020 au fost aprobate de Consiliul Uniunii Europene în luna decembrie 2013.

Această fișă informativă face parte dintr-o serie de astfel de fișe și evidențiază elementele cheie ale noii abordări.

Cuprins

Ce înseamnă dezvoltare urbană durabilă integrată?

Care este scopul?

Ce include noua abordare?

Care sunt diferențele față de perioada 2007-2013?

Care sunt efectele practice?

Ce înseamnă dezvoltare urbană durabilă integrată?

[↑ Sus](#)

Orașele sunt concentrări geografice de activități și interacțiuni umane. Acestea reprezintă motoarele economiei europene, asigurând locuri de muncă și servicii și deținând rolul de catalizatoare ale creativității și inovării la nivelul întregii UE. Aproximativ 70% din populația UE locuiește într-o zonă urbană, iar aceste zone generează peste două treimi din PIB-ul UE. Cu toate acestea, tot aici se manifestă extrem de acut o serie de probleme permanente, cum ar fi șomajul, segregarea și sărăcia, precum și presiuni puternice asupra mediului. Prin urmare, politicile destinate zonelor urbane au o mai mare semnificație pentru UE în ansamblul său.

Este tot mai evident că diversele provocări cu care se confruntă zonele urbane – economice, climatice, sociale, demografice și de mediu – sunt strâns legate între ele, iar succesul în materie de dezvoltare urbană poate fi atins numai prin intermediul unei abordări integrate. În consecință, ar trebui combinate măsuri privind renovarea fizică a zonelor urbane cu măsuri care promovează educația, dezvoltarea economică, incluziunea socială și protecția mediului. În plus, un aspect indispensabil se referă la dezvoltarea unor parteneriate puternice care să implice cetățeni de la nivel local, societatea civilă, economia locală și diversele niveluri de guvernare. Combinarea capacităților și a cunoștințelor de la nivel local este esențială pentru identificarea unor soluții comune și realizarea unor rezultate larg acceptate și sustenabile.

O astfel de abordare este deosebit de importantă în această perioadă, dată fiind seriozitatea provocărilor cu care se confruntă în prezent orașele europene. Aceste provocări variază de la schimbări demografice specifice la consecințele stagnării economice în termeni de creare de locuri de muncă și prestare de servicii, precum și la impactul schimbărilor climatice. Găsirea unor răspunsuri eficiente la aceste provocări va avea o importanță crucială pentru realizarea obiectivului unei societăți inteligente, durabile și favorabile incluziunii, prevăzut în strategia Europa 2020.

Care este scopul?

[↑ Sus](#)

Politica de coeziune 2014-2020 urmărește să stimuleze strategiile integrate care intensifică dezvoltarea urbană durabilă în vederea consolidării rezistenței orașelor și a asigurării sinergiilor dintre investițiile sprijinite din fondurile structurale și de investiții europene (SIE).

Ce include noua abordare?

[↑ Sus](#)

Strategii integrate de dezvoltare urbană cu o abordare mai pronunțat holistică:

Ca principiu de bază, Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) ar trebui să sprijine dezvoltarea urbană durabilă prin intermediul unor strategii integrate care abordează provocările economice, climatice, sociale, demografice și de mediu din zonele urbane [articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul privind FEDR]. Acest principiu are dublu sens: resursele ar trebui concentrate într-un mod integrat pentru a viza zonele afectate de provocări urbane specifice și, în același timp, proiectele de dezvoltare urbană cu finanțare FEDR ar trebui integrate în cadrul unor obiective mai largi ale programelor. Statele membre ale UE ar trebui să caute să utilizeze Fondul social european (FSE) în sinergie cu FEDR, pentru a susține măsuri în materie de ocupare a forței de muncă, educație, incluziune socială și capacitate instituțională, concepute și puse în aplicare în cadrul strategiilor integrate.

Un accent mai puternic pus pe dezvoltare urbană la nivel de programare:

Acordurile de parteneriat și programele operaționale ar trebui să stabilească modalitățile de a asigura o abordare integrată a utilizării fondurilor SIE pentru dezvoltarea durabilă a zonelor urbane în contextul mai larg al dezvoltării teritoriale. De asemenea, Comisia se așteaptă ca această abordare a dezvoltării urbane să fie puternic legată de abordarea integrată care pune în discuție nevoile specifice ale zonelor geografice cele mai afectate de sărăcie sau ale grupurilor țintă cele mai expuse riscului de discriminare sau excludere – astfel cum este stabilit în acordul de parteneriat și în programele operaționale.

Prioritățile de investiții adaptate pentru a facilita soluționarea provocărilor urbane:

O serie de obiective tematice sprijinite din fondurile SIE au priorități sectoriale de investiții specifice zonelor urbane, de exemplu promovarea de strategii pentru emisii scăzute de dioxid de carbon în zonele urbane, îmbunătățirea mediului urban, inclusiv regenerarea terenurilor industriale abandonate și reducerea poluării aerului, promovarea mobilității urbane durabile, precum și a incluziunii sociale prin sprijinirea regenerării fizice, economice și sociale a zonelor urbane defavorizate (enumerată la articolul 5 din Regulamentul privind FEDR). Aceste priorități de investiții ar putea fi încorporate în strategia de dezvoltare urbană integrată a unei zone urbane (articolul 7 din Regulamentul privind FEDR), însoțită de acțiuni sprijinite din FSE în cadrul priorităților de investiții ale acestuia (articolul 3 din Regulamentul privind FEDR).

Instrumente îmbunătățite pentru realizarea de acțiuni integrate:

- » Investițiile teritoriale integrate (ITI) reprezintă un nou mod de punere în aplicare ce oferă un pachet de finanțare provenind de la mai multe axe prioritare ale unui sau ale mai multor programe de intervenții multidimensionale și intersectoriale. ITI poate fi un instrument ideal pentru susținerea acțiunilor integrate în zonele urbane, întrucât acesta oferă posibilitatea combinării finanțării în funcție de diferite obiective tematice, inclusiv combinarea finanțării provenind de la acele axe prioritare și programe operaționale sprijinite din FEDR, FSE și Fondul de coeziune (articolul 36 din Regulamentul de stabilire a unor dispoziții comune). De asemenea, ITI poate fi însoțită de sprijin financiar din partea FEADR sau FEPAM.
- » Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (CLLD) este un instrument menit să promoveze punerea în aplicare a unor strategii de dezvoltare locală de jos în sus, elaborate și implementate de grupuri locale de acțiune care includ reprezentanți ai tuturor sectoarelor de interes la nivel local. Aceasta reprezintă o extindere a abordării LEADER la nivelul zonelor urbane, care promovează proprietatea comunității și guvernarea pe mai multe niveluri. CLLD permite activități de consolidare a capacității bazate pe necesități, crearea de rețele și stimularea inovării încă de la nivel de cartier pentru a conferi comunităților posibilitatea de a-și exploata pe deplin potențialul (articolele 32-35 din Regulamentul de stabilire a unor dispoziții comune).

Instrumente financiare:

Statele membre sunt încurajate să utilizeze în mod extensiv instrumentele financiare pentru sprijinirea dezvoltării urbane durabile. Sfera instrumentelor financiare este extinsă și include toate obiectivele tematice și prioritățile de investiții și toate tipurile de beneficiari, proiecte și activități (articolele 37-46 din Regulamentul de stabilire a unor dispoziții comune).

Rezervarea finanțării pentru dezvoltarea urbană durabilă integrată:

Cel puțin 5 % din resursele FEDR alocate fiecărui stat membru vor fi investite în implementarea unor strategii integrate de dezvoltare urbană durabilă. Există mai multe opțiuni de finanțare a acestor strategii:

- utilizarea noului instrument de investiții teritoriale integrate (ITI),
- prin intermediul unui program operațional specific,
- sau prin intermediul unei axe prioritare specifice [articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul privind FEDR].

Responsabilitate sporită pentru autoritățile urbane:

Implementarea strategiilor de dezvoltare urbană durabilă implică un anumit grad de delegare către nivelul autorității urbane [articolul 7 alineatele (4) și (5) din Regulamentul privind FEDR]. Acesta poate varia în funcție de aranjamentele instituționale ale fiecărui stat membru, însă autoritățile urbane sunt responsabile cel puțin în privința selectării operațiunilor. Fiecare stat membru trebuie să stabilească în cadrul acordului propriu de parteneriat principiile pentru selectarea zonelor urbane unde urmează să fie implementate acțiuni integrate de dezvoltare urbană durabilă, precum și o alocare orientativă a acestor acțiuni.

Acțiuni inovatoare în zonele urbane:

330 milioane EUR vor fi alocate pentru sprijinirea acțiunilor inovatoare în materie de dezvoltare urbană durabilă (astfel cum este prevăzut la articolul 8 din Regulamentul privind FEDR). Printre aceste acțiuni inovatoare urbane se numără studii și proiecte pilot destinate testării de noi soluții la provocările urbane care probabil se vor accentua în următorii ani.

Consolidarea creării de rețele:

- » Comisia va stabili o rețea de dezvoltare urbană care va include autoritățile urbane care beneficiază de finanțare din fondurile SIE în conformitate cu articolele 7 și 8 FEDR (articolul 9 din Regulamentul privind FEDR). Această rețea va acționa ca un forum pentru consolidarea capacității și schimburile dintre orașe, promovând noi tehnici și dezvoltând investiții integrate. Rețeaua nu este un instrument de finanțare, ci o modalitate conferită orașelor de a face schimb de experiență privind utilizarea acestor noi abordări.
- » În cadrul obiectivului de cooperare teritorială europeană (CTE), programul de schimburi și învățare destinat orașelor va continua să le furnizeze acestora oportunități de creare de rețele în vederea partajării și dezvoltării de bune practici în materie de dezvoltare urbană (articolul 2 din Regulamentul privind CTE 2014-2020). În special, cooperarea dintre autoritățile urbane va continua în cadrul unui program consolidat din punct de vedere financiar, URBACT III.

Care sunt diferențele față de perioada 2007-2013?

[↑ Sus](#)

O abordare integrată consolidată pentru a face față provocărilor urbane:

Deși a fost doar o opțiune în perioada 2007-2013, dezvoltarea urbană va fi implementată prin strategii care stabilesc acțiuni integrate în perioada 2014-2020 (articolul 7 din Regulamentul FEDR). De asemenea, articolul 12 din Regulamentul privind FSE prevede contribuția suplimentară a FSE la astfel de strategii.

O abordare mai funcțională care permite intervenții la scară adecvată:

Având în vedere că intervențiile în vederea dezvoltării urbane durabile pot acoperi diferite tipuri de orașe și zone urbane, astfel cum sunt definite de către statele membre, acest instrument permite finanțarea acțiunilor integrate de la nivel de cartier sau sector până la zone funcționale, cum ar fi regiunile urbane sau zonele metropolitane, inclusiv zonele rurale învecinate.

Introducerea de noi instrumente pentru promovarea unor acțiuni integrate:

Instrumente noi și mai flexibile, precum investițiile teritoriale integrate (ITI) și dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (CLLD) sprijină abordarea integrată a dezvoltării urbane durabile și facilitează un mix de instrumente utile și participative de implementare a strategiilor de dezvoltare urbană.

Mai multe responsabilități și oportunități pentru orașe:

Statele membre vor avea posibilitatea să ofere orașelor oportunitatea de a elabora și de a pune în aplicare strategii pe deplin integrate, care combină resurse provenite de la diversele axe prioritare și programe operaționale.

Operațiuni sprijinite din mai multe fonduri, programe operaționale finanțate din fonduri multiple și finanțare încrucișată:

Punerea în aplicare a strategiilor de dezvoltare urbană integrată va fi consolidată de posibilitatea combinării acțiunilor finanțate din FEDR, FSE și CF, fie la nivelul programului, fie la nivelul operațiunii. Finanțarea încrucișată între FEDR și FSE a unei părți dintr-o operațiune (până la 10% din cadrul fiecărei axe prioritare a unui program operațional) va rămâne să completeze abordarea finanțării din fonduri multiple (articolul 98 din Regulamentul de stabilire a unor dispoziții comune).

Care sunt efectele practice?

[↑ Sus](#)

Dezvoltarea urbană durabilă integrată a devenit parte integrantă din cadrul strategic al politicii de coeziune pentru perioada 2014-2020. Aceasta va avea o serie de efecte practice asupra diverselor niveluri de guvernanță în ceea ce privește elaborarea și implementarea programelor:

- » **Autoritățile urbane** care beneficiază de finanțare în conformitate cu articolul 7 vor trebui să elaboreze strategii integrate de dezvoltare urbană care să poată veni cu soluții la provocările cu care se confruntă orașele. De asemenea, acestea vor avea o sferă mai largă de responsabilitate în ceea ce privește implementarea propriu-zisă a respectivei strategii, întrucât va fi necesar un nivel minim de delegare. În elaborarea acestor strategii integrate, autoritățile urbane sunt încurajate să utilizeze Cadrul european de referință pentru orașe durabile (RFSC), care este o facilitare online practică, elaborată pentru a oferi sprijin orașelor în această privință.

- » **Statele membre** trebuie să asigure o analiză teritorială amănunțită, precum și un accent urban mai pronunțat în cadrul programelor lor operaționale relevante. Acestea vor trebui, de asemenea, să instituie proceduri pentru delegarea unei serii de sarcini (cel puțin la nivelul selecției de proiecte) către autoritățile urbane, referitoare la implementarea de strategii de dezvoltare urbană durabilă.
- » **Comisia Europeană** va urmări: o integrare mai pronunțată în materie de dezvoltare urbană, printr-o analiză amănunțită a acestui aspect în cursul evaluării programelor operaționale; un grad mai ridicat de inovare prin intermediul inițiativei privind acțiunile inovatoare și o mai mare consolidare a capacității, precum și un schimb mai pronunțat de experiență prin intermediul rețelei de dezvoltare urbană și al programului consolidat din punct de vedere financiar, URBACT III.

Pentru mai multe informații

Pentru mai multe fișe informative referitoare la aspecte legate de politica de coeziune:

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/publication/index_ro.cfm

Pentru informații mai generale privind politica regională a UE:

http://ec.europa.eu/regional_policy/index_ro.cfm